

دستور العمل هرس درختان معابر و پراکنده (آذر ماه)

با عنایت به بند ۵-۶ و بند ۳-۸ مشخصات فنی و اجرایی دفترچه پیمان و تعهدات پیمانکار در خصوص هرس درختان معابر و پراکنده با توجه به تنوع درختان در سطح مناطق دهگانه دستور العمل اجرایی هرس به شرح ذیل اعلام می‌گردد: به طور کلی **میزان و شدت هرس** هر درخت در فضای سبز شهری به عوامل متعددی بستگی دارد. از جمله این عوامل می‌توان به مواردی نظیر نوع **گونه گیاهی، سن درخت، موقعیت و استقرار مکانی درخت، درجه میزان سلامت درخت، زمان هرس، وضعیت فرم دهی اولیه و تربیت درخت در سالهای اولیه و شدت و میزان هرس در سالهای گذشته و ...** اشاره نمود.

ارائه **یک فرمول کلی** جهت هرس تمام درختان موجود در سطح شهر کرج کاری غیر ممکن و غیر اصولی است. به طور کلی هرس درختان را می‌توان به دو بخش عمده، **هرس عمومی و هرس اختصاصی** تقسیم نمود. هرس عمومی شامل **حذف شاخه های خشکیده، آلوده، شکسته، بیمار، آفت زده، نرک، پاجوش و شاخه های درهم رفته** می‌باشد، که این نوع هرس در تمامی درختان به صورت مشترک و عمومی بوده و می‌بایستی همه ساله انجام شود. هرس اختصاصی درختان غالب و موجود در سطح شهر به تفکیک و به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

۱- **درختان چنار:** طبیعت و رشد درختان چنار به گونه ای است که نیازمند هرس شدید نمی‌باشد (درختی است خود هرس) بعبارت دیگر چنار چنانچه در سالهای اولیه کاشت، درست و اصولی تربیت و هرس شده باشد، دیگر نیازمند هرس نخواهد بود و صرفاً می‌بایستی هرس عمومی انجام شود. قابل ذکر است با توجه به شیوع کلروز درختان چنار در سطح شهر کرج، در مورد درختانی که دچار عارضه مرگ فیزیولوژیک شده اند می‌بایستی بر اساس دستور العمل تخصصی **احیاء درختان چنار حاشیه معابر** اقدام نمود.

۲- **درخت اقاچیا (پیوندی و نرک):** درخت اقاچیا پیوندی به دلیل ترد و شکننده بودن شاخه ها و به منظور جلوگیری از درهم رفتن شاخه ها و همچنین جهت افزایش نوردهی به مرکز تاج درخت، نیازمند هرس سبز (در فصل تابستان) و هرس زمستانه (خواب) می‌باشد. اقاچیا پیوندی (چتری) بسته به محل کاشت (رفیوژ - پارک - محوطه باز - حاشیه معابر و ...) میزان و شدت هرس آن متفاوت خواهد بود. بطور کلی درختان اقاچیا موجود در پارکها و محوطه های باز نیازمند هرس شدید نبوده و هرس آن محدود به هرس عمومی خواهد بود، در حالی که درختان موجود در رفیوژهای میانی و کناری (بسته به عرض رفیوژ، مسائل ترافیکی، تردد عابرین پیاده و ...) هرس میبایستی همه ساله انجام

سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری کرج

شده و چنانچه درختی تا کنون هرس نشده است بهتر است هرس و اصلاح درخت طی چند سال انجام شود. هرس را میبایستی به گونه ای انجام دهید که عمدتاً شاخه های موجود در قسمت مرکزی تاج درخت حذف و شاخه های جانبی با زوایای باز نگهداری شود.

شایان ذکر است که شاخه های جانبی نیز می بایستی حداکثر $\frac{1}{3}$ آن حذف شده و حتماً بازوهای اصلی درخت حفظ گردد. هرس اقاقیای نرک صرفاً محدود به هرس عمومی خواهد بود.

۳- درخت نارون: هرس نارون تقریباً شبیه به هرس اقاقیا بوده با این تفاوت که درخت نارون در مقابل آفات و بیماریها حساس می باشد، لذا ضد عفونی وسایل هرس از جمله قیچی و اره از ضروریات می باشد. ساده ترین روش ضد عفونی ادوات هرس استفاده از وایتکس ۲۵٪ می باشد (۲۵٪ وایتکس + ۷۵٪ آب) که در این صورت کافی است قیچی و اره را به مدت چند ثانیه در محلول فوق قرار دهیم و این عمل از درختی به درخت دیگر تکرار شود. قابل ذکر است که نارون به هیچ وجه نبایستی هرس شدید شود و حتماً میبایستی بازوهای اصلی را حفظ نمود (مانند اقاقیای پیوندی)

۴- درخت بید: بطور کلی درخت بید **مجنون** نیازمند هرس شدید می باشد و بهتر است هر دو الی سه سال یک مرتبه این درخت را بصورت نسبتاً شدید هرس نمود. در هنگام هرس حفظ بازوهای اصلی ضروری بوده و حداکثر بین تا بازوی اصلی $\frac{1}{3}$ ف $\frac{1}{2}$ در مورد درختان بید مجنون جوان (نهالها) در هنگام هرس میبایستی مراقب محل پیوند بوده و آسیبی به محل پیوند وارد نشود.

هرس درختان بید (نرک) نیز محدود به هرس بازوهای اصلی بین تا $\frac{1}{3}$ باز $\frac{1}{2}$ اصلی خواهد بود.

۵- سوزنی برگها (کاج تهران - سرو نقره ای - سروشیراز - کاج مشهد و ...)

به طور کلی هرس سوزنی برگها در **فصول سرد سال غیر اصولی** بوده و بهتر است هرس اینگونه درختان در **فصول رشد و نسبتاً خنک** انجام شود. بهترین زمان هرس سوزنی برگها خصوصاً **هرس فرم دهی** اوایل بهار و پائیز می باشد و در آذر ماه صرفاً شاخه های خشکیده و آلوده و مزاحم حذف شوند و از هرس فرم دهی در این فصل جداً می بایستی پرهیز نمود.

نکاتی که در هرس می بایستی رعایت نمود

۱- استفاده از چسب هرس برای شاخه های بریده شده ای که ضخامت و قطر آنها بیش از ۵ cm می باشد

۲- جمع آوری و انتقال سریع سرشاخه های هرس شده به محل دپو و در خصوص درختان نارون بیمار و آلوده میبایستی سرشاخه های هرس شده حتماً سوزانده شوند.

سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری کرج

۳- ضد عفونی وسایل و ادوات هرس

۴- رعایت نکات ایمنی و مجهز نمودن کارگران هرس کار به منظور جلوگیری از هر گونه خطرات احتمالی

۵- در موارد خاص هرس، حتماً قبل از هر گونه اقدامی با دستگاه نظارت عالی هماهنگی های لازم بعمل آید.

۶- در خصوص تربیت و هرس نهال در سالهای اولیه بر اساس عرف محل و مشورت با دستگاه نظارت عالی اقدام لازم

بعمل آید و از هرس شدید درختان جوان نیز جداً خودداری شود. / ح- ۹/۶